

ПАТЕНТНА ТА ЛІЦЕНЗІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

А. С. Котюн, студент

Н. М. Буняк, к.е.н., доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

В умовах нестабільної економічної і політичної ситуації в Україні, одним із ключових моментів і справді дієвим методом, що дасть можливість вийти з кризи та стимулювати економіку є розвиток виробничих та невиробничих галузей на основі інноваційних розробок. Саме тому так важливо дослідити стан та перспективи перетворення результатів інтелектуальної діяльності та подальше їхнє впровадження.

Вивченню різних аспектів патентної та ліцензійної діяльності присвячені праці таких науковців: М. Галянтич, С. Грудницька, Л. Марчук, О. Міхатуліна. У працях авторів описано умови отримання ліцензій та патентів, а також особливості впровадження у різних країнах світу.

Ліцензія – запис у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань про рішення органу ліцензування щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню [1].

Стримуючим фактором розвитку підприємств є низка проблем, що пов'язані з отриманням ліцензій:

- велика кількість видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню;
- перелік необхідних документів, що включають окремі документи, які опосередковано стосуються отримання ліцензії певного виду;
- високий рівень корупції у органах реєстрації;
- процес затягування видачі ліцензій з метою лобіювання інтересів у вищих ешелонах влади.

Сьогодні в Україні уже зроблено перший крок щодо спрощення отримання ліцензій: ліцензуванню підлягає 32 види господарської діяльності, що затверджено Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 01.01.2017 року, тоді як до 2015 року ліцензуванню підлягало 45 видів господарської діяльності. Однак досі залишається актуальною проблема спрощення процедури отримання ліцензій, велика кількість

інстанцій гальмує цей процес через неузгоджену роботу усіх залучених органів. Важливим моментом стимулювання підприємницької діяльності є спрощення процедури, що, зрештою, і вимагається в рамках Угоди про асоціацію [2]. Для спрощення цієї процедури доцільним є ліквідація окремих інстанцій та передача їхніх повноважень іншим, а також покращення електронного обігу між окремими ланками цього процесу.

Торговий патент – це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності чи його структурного (відокремленого) підрозділу займатися зазначеними в Законі видами підприємницької діяльності. Торговий патент не засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності на інтелектуальну власність [3].

Окрім аналогічних з ліцензуванням проблем, існує ще декілька аспектів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності та видачею патенту:

- тривалість отримання патенту від моменту подання заявки і до моменту отримання для винаходів становить 18-24 місяці, для корисних моделей 6-8 місяців, для промислових зразків – 4-6 місяці. В епоху промислового шпигунства, а також швидкого поширення інформації інтелектуальна власність в таких умовах швидко втрачає свою цінність;

- вартість отримання патенту становить 9000 грн. для фізичної особи, що може загальмувати процес, враховуючи рівень заробітної плати в Україні;

- згідно законодавства України, право запатентувати результати інтелектуальної власності працівників має роботодавець, якщо інше не передбачено договором, що може стати перешкодою до нових відкриттів, адже, фактично, позбавляє працівника права захищати свою інтелектуальну власність.

Отже, з метою стимулювання бізнесу в Україні, необхідно вдосконалити систему отримання ліцензій та патентів у напрямку спрощення процедур з метою пришвидшення впровадження інноваційних розробок та підвищення привабливості інвестування в економіку України. Особливу увагу варто звернути на процес патентування нових винаходів, корисних моделей та промислових зразків для стимулювання інновацій та захисту інтелектуальної власності.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
2. Пояснювальна записка до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/Pro_20110817_0.html
3. Закон України «Про патентування деяких видів господарської діяльності». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/98/96-вр>

ФІСКАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ: СУТНІСТЬ ТА СВІТОВА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ

*І.М. Коновалова, старший викладач
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

У світовій практиці суспільного розвитку проблематика якісного і ефективного зростання соціально-економічного добробуту суспільства завжди перебуває у світлі уваги науковців та практиків, що приймають управлінські рішення на макрорівні. Особливо це актуалізується у часи економічних, фінансових чи соціально-політичних коливань. Тому важливість прямої чи опосередкованої ролі держави у суспільних процесах відтворення важко переоцінити. Так само, як і важко недооцінити її необґрунтоване та/або неефективне втручання, оскільки, за висловами науковців, «неоптимальний перерозподіл ВВП спричиняє відставання реальних темпів економічного зростання від потенційних, що, у свою чергу, обмежує можливості досягнення якісно нового рівня соціально-економічного розвитку» [1, с. 18].

Відзначимо, що в цілому відсутній єдиний підхід до розуміння категорії фіскальне регулювання. Так, для одних дослідників – це зміни в урядових видатках і оподаткуванні, що спрямовані на досягнення повної зайнятості та неінфляційного внутрішнього обсягу виробництва [2, с. 665; 3, с. 573]. Інші ж під нею розуміють політику уряду, яка стосується обсягів урядових закупівель,